

Filimíne Uí Dhubhghaill

Ó 1995 tá cúrsa nua Teagasc Críostaí á thabhairt isteach sna bunscoileanna ar a dtugtar “Beo go Deo”. Is cúrsa an-bhreá ar fad é ina ndéantar ceiliúradh ar shaol an linbh agus ina ndéantar iarracht an creideamh a dhéanamh “beo” do na páistí trí cheol, drámaíocht, ealaín, scéalaíocht agus ar ndóigh paidreacha.

Tugtar an cúrsa amach ar dtús trí Bhéarla agus ansin aistrítear é go Gaeilge, rud a chiallaíonn go mbíonn moill bliana ar an leagan Gaeilge ach is fiú fanacht leis toisc go bhfuil an-iarracht déanta caighdeán ard Gaeilge a bheith i ngach gné de. Freisin.

is múinteoirí bunscoile is mó a raibh baint acu leis na haistriúcháin, rud a chinntíonn go bhfuil an Ghaeilge i leabhair na bpáistí soláite agus éasca a thuiscint.

Mar chuid de gach clár tá fístéip, rud atá mar áis íontach don mhúinteoir ranga agus, mar is eol do gach duine cheana féin, tá seanchleachtadh ag formhór na bpáistí agus na múinteoirí a bheith ag féachaint ar an teilifís agus ar fhístéipeanna. Is gné dá saol é sa bhaile agus ar scoil. Tógann taifeadadh na bhfístéipeanna seo a lán ama agus tá costas mór ag baint leo ach mar sin féin níor spáráil an Comhlacht Veritas aon chostas chun a chinntiú go mbeadh ard chaighdeán i ngach fístéip. I gcás na bhfístéipeanna ní aistriúchán ón leagan Béarla a bhíonn i gceist, rud a chiallaíonn go mbíonn script nua le scríobh do gach ceann. Freisin déantar iarracht freastal ar na canúintí éagsúla. Déanadh na fístéipeanna do “Beo go Deo “ agus “Beo go Deo 2” i nGaelscoileanna agus cé go raibh caighdeán an-ard iontu bhí roinnt gearáin ag cuid do na múinteoirí toisc nár baineadh úsáid as cainteoirí dúchais. Mar sin déanadh “Beo go Deo 3” i mBaile an Fheirtéaraigh agus ní amháin go raibh scoth na Gaeilge ann ach baineadh úsáid as áilleacht an dúlra sa timpeallacht.

Na Scoileanna

Toisc go raibh mé féin ar an bhfoireann acmhainne don chlár “Beo go Deo 4” chuir Veritas ceist orm an mbeadh suim agam an leagan Gaeilge do fhístéip an chlár sin a dhéanamh i Scoil na Tulaí. Ós rud é nach raibh mé féin ag múineadh Rang a 2 bhí orm ceist a chur ar mhúinteoir an ranga sin, Yvonne Ní Laife agus freisin bhí ‘fhios agam go mbeadh a lán oibre i gceist chun an clár seo a chur le chéile agus mhol mé do Veritas ceist a chur ar Scoil Shailearna atá sa pharóiste céanna linn féin. Ba iad Máire Ní Mháille agus Luisne Ní Neachtain na múinteoirí a raibh baint acu le rang a 2 sa scoil sin agus d’aontaigh siad é a dhéanamh. Thosaigh na cruinnithe chun leagan amach na fístéipe a shocrú i nDeireadh Fómhair 1999 agus as sin go dtí gur thosaigh an taifeadadh ar an 8ú lá de Bhealtaine bhí a lán cruinnithe eile ag na múinteoirí le Maura Hyland, bainisteoir Veritas, Eileen Good, léiritheoir na fístéipe agus an tAth. Hughie Loftus, an comhairleoir deoise a bhí ag na scoileanna Gaeltachta ag an am.

Rinneamar iarracht cultúr agus áilleacht an cheantair a úsáid chun na gnéithe difriúla den chlár a léiriú. Don cheacht a bhaineann leis an timpeallacht, thug muid na gasúir chomh fada le Trá na Banraigh agus ina dhiaidh sin go dtí Coill an Spidéil áit ar labhair an té a bhí ina Phríomhoide ar Choláiste Cholmcille ag an am, Breandán Ó Callaráin, leo faoin áilleacht a bhí mórthimpeall orthu. Rinne Scoil Shailearna aithris ar Thuras na Croise agus is é Ciarán Ó Coincheanainn atá le cloisteáil ag

canadh “Caoineadh na dTrí Mhuire” sa chúlra. Chomh maith leis na seirbhísí paidreoirachta agus na scéalta ón mBíobla atá á n-aithne ar an bhfístéip, déanadh taifeadadh ar Bhaisteadh agus ar Aifreann i Séipéal na Tulaí. Bhí a lán oibre i gceist ach b’fhiú ar fad é agus fuair Veritas an oiread sin moladh faoin bhfístéip áirithe seo ó mhúinteoirí ar fud na tíre gur tháinig siad ar ais arís anuraidh chun “Beo go Deo 6” - Clár Rang a 4 a dhéanamh.

Beo go Deo 6

Sa chlár seo tá an bhéim ar bhuanna an duine agus áilleacht an nádúir. Cén áit is deise ar domhan ná Conamara chun áilleacht an nádúir a léiriú agus déanadh é sin go paiteanta le cuairt ar Bhun a’ Chnoic i Ros a’ Mhíl agus ag bailiú feamainne i gcairín asail i dteannta Bheairtle Uí Chadhain. Chabhraigh Pól Ó Foighil, Yvonne Ní Laife (TG4) agus an fíodóir, Lelia Uí Chuirrín as na Minna linn léiriú a dhéanamh ar bhuanna éagsúil an duine. Tá áilleacht an dúlra le feiceáil léirithe go hálainn, freisin, ar an bhfístéip seo le hoilithreachta a rinne Scoil na hAirde Móire i dteannta an Ath. Padraig Audley agus a múinteoir, Johnny óg Ó Conghaile, go hOileán Mhic Dara.

Is íontach go deo an iarracht atá á dhéanamh sa chlár nua Teagasc Críostaí seo suim na ndaltaí sa gcreideamh a mhúscailt agus a chothú. Tá 2 bhliain eile go bhfeicfidh muid cláracha Ranganna 5 & 6 as cló i nGaeilge ach mar a deir an seanfhocal “Is fearr go deireanach ná go brách”!